

Nu tăiați bursele sociale în vacanță! Nevoia de sprijin și protecție a elevilor vulnerabili nu intră în vacanță - Declarație și Punct de vedere Salvați Copiii România

Organizația Salvați Copiii România solicită Ministerului Educației și Cercetării să renunțe la prevederea prin care bursele sociale ar urma să fie acordate numai în perioada cursurilor școlare. Bursa socială trebuie acordată pe tot parcursul anului.

Organizația Salvați Copiii România solicită Ministerului Educației și Cercetării să renunțe la prevederea prin care bursele sociale ar urma să fie acordate numai în perioada cursurilor școlare. Proiectul de hotărâre de Guvern, publicat la 17 august 2026, elimină astfel regula actuală potrivit căreia bursele sociale se acordă și în vacanțe.

Ministerul Educației și Cercetării a pus în dezbatere publică, pe 17 august, un proiect de hotărâre de Guvern care elimină plata bursei sociale în vacanțele școlare. În metodologia aflată azi în vigoare, articolul 15 alineatul (1) din HG 732/2025 spune fără echivoc că bursele sociale se acordă și în perioada vacanțelor școlare; proiectul înlocuiește acest text și trece bursa socială sub regula generală a burselor de merit și tehnologice, adică „în perioada cursurilor școlare”, iar excepțiile punctuale de la alineatele (2) și (5) se abrogă. Practic, întregul mecanism care garanta continuitatea sprijinului prin bursele sociale dispare.

Prima noastră observație este una de procedură. Modificarea nu apare nicăieri în nota de fundamentare, deși documentul parcurge toate secțiunile obligatorii, inclusiv impactul social. Ea poate fi văzută doar comparând, punct cu punct, textul propus cu cel în vigoare.

O măsură care restrânge un drept al copiilor nu poate fi introdusă tacit, fără nicio asumare de către Minister a efectelor sale. Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă cere ca instrumentul de motivare să prezinte efectele sociale ale reglementării, iar Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică cere o consultare reală, nu formală. Statul are obligația să spună public câți elevi vor fi afectați, ce economie bugetară se obține și ce analiză de impact a stat la baza deciziei. Deocamdată, niciuna dintre aceste cifre nu există în document. O consultare publică autentică presupune prezentarea clară a numărului de copii afectați, a economiei bugetare urmărite, a riscurilor sociale și educaționale și a alternativelor de protecție a copiilor necesare în această situație.

Sărăcia nu intră în vacanță odată cu școala. Familiile trebuie să asigure în continuare hrana, îmbrăcămintea, produsele de igienă, accesul la internet și condițiile minime de locuire. Pentru unii copii, vacanța înseamnă și pierderea temporară a mesei ori a altor forme de sprijin oferite prin școală. În același timp, în lunile de vară încep cheltuielile pentru întoarcerea la cursuri: rechizite, haine, încălțăminte și transport.

Regretăm faptul că Guvernul României privește bursa socială ca pe o recompensă pentru zilele în care copilul stă în bancă. Bursa socială este un mecanism de protecție socială care face posibilă participarea sa reală la educație. Chiar metodologia în vigoare definește bursa socială drept o formă de sprijin destinată elevilor vulnerabili, pentru susținerea participării la activitățile didactice și prevenirea abandonului școlar. Întreruperea sprijinului în vacanță contrazice această finalitate, deoarece revenirea copilului la școală se pregătește și se decide, adesea, tocmai în lunile de vară.

Datele noastre arată exact cât de fragil este echilibrul pe care intervine această tăiere. Raportul publicat de organizația noastră pe 1 iunie 2026 arată că trei din zece copii români cresc în risc de sărăcie sau excluziune socială, iar sărăcia nutrițională este în creștere: ponderea familiilor care nu își permit măcar o dată la două zile o masă cu carne, pește sau proteine echivalente a urcat de la 14,6% la 17,2% în cazul tuturor familiilor cu copii și de la 19,5% la 25,9% în cazul familiilor monoparentale. Vorbim despre peste 1,163 milioane de copii în risc de sărăcie sau excluziune socială și despre 425.491 de copii între 7 și 17 ani aflați în afara sistemului de educație. Un studiu realizat de Salvați Copiii în vara anului 2025 arată că aproape trei din cinci familii (58%) ai căror copii sunt în programele noastre educaționale nu pot acoperi cheltuielile legate de participarea copiilor la educație fără sprijin extern, procent care urcă la 87% în rândul celor afectați de sărăcie materială. Tot datele noastre arată că 46,8% dintre copiii afectați de sărăcie nu participă la evenimente școlare sau excursii, față de o medie europeană de 13,9%.

Sărăcia educațională nu înseamnă doar lipsa rechizitelor, ci acumularea unor dezavantaje care reduc accesul, participarea și rezultatele școlare. Analiza Salvați Copiii asupra Evaluării Naționale din 2026 arată că numai 64,91% dintre copiii care au început școala în urmă cu nouă ani au ajuns să obțină o medie peste 5. De asemenea, diferența dintre județul Călărași și București a fost de peste 40 de puncte procentuale, explicată preponderent prin nivelul de sărăcie ce caracterizează acest județ.

Inclusiv cercetarea realizată, în 2025, de către Institutul de Științe ale Educației, la solicitarea Ministerului Educației arată că banii din burse sunt folosiți în principal pentru alimente, îmbrăcămintă și rechizite. Majoritatea profesorilor și directorilor consultați au

apreciat că bursele reduc absenteismul și cresc prezența la școală, efectul fiind mai pronunțat în mediul rural. Elevii din comunitățile rurale utilizează în mai mare măsură bursa socială pentru caiete, cărți și rechizite sau îmbrăcăminte/încălțăminte, iar cei din urban în mai mare măsură pentru pregătire suplimentară/meditații, articole de îngrijire sau divertisment. În plus, din analiză reiese faptul că decizia cheltuirii banilor este a elevilor, aceștia declarând în proporție de 99,7% că bursa a avut un efect pozitiv, iar două treimi dintre ei raportând o îmbunătățire a performanței școlare autopercuțate.

Salvați Copiii solicită păstrarea prevederii actuale prin care bursele sociale se acordă și în vacanțele școlare, precum și realizarea unei evaluări transparente a impactului măsurii asupra drepturilor copilului. Dacă Ministerul urmărește o identificare mai corectă a beneficiarilor, verificarea veniturilor și colaborarea cu serviciile sociale pot fi îmbunătățite fără ca sprijinul să fie întrerupt pentru toți copiii eligibili.

E un adevăr banal faptul că economiile bugetare obținute pe seama copiilor vulnerabili vor produce, ulterior, costuri sociale mult mai mari: abandon școlar, excluziune socială, perpetuarea sărăciei de la o generație la alta, lipsa integrării profesionale, comportamente de risc, cheltuieli mai mari de asistență socială și medicală și, nu în ultimul rând, infracționalitate.

Bursa socială a înregistrat cei mai mulți beneficiari (840.820, reprezentând 60% din totalul beneficiarilor).

Persoană de contact:

George Roman, Director Advocacy, email: george.roman@salvaticopiii.ro , tel: 0722 605 904.